

Модель для динаміки фактичного експорту у II кварталі 2020 р.:

$$\text{CPEGS} = -23,67 + 0,343 \text{ IFTSP}$$

$$(1,98) \quad (0,092)$$

Коефіцієнт детермінації становить 0,17 при $p < 0,01$. Україна перевищила своє розраховане значення зміни експорту (-26%) на 11%.

Таким чином, структура експорту виявилася важливим фактором вразливості країн до економічних викликів пандемії. Розроблений нами для попередньої оцінки такої вразливості індекс IFTSP демонструє достатньо тісний зв'язок з динамікою зовнішньоекономічної конкурентоспроможності країни та фактичним експортом товарів і послуг в період першої хвилі пандемії.

Список використаних джерел:

1. COVID-19 Dashboard / Center for Systems Science and Engineering (CSSE) at Johns Hopkins University (JHU), 2020. URL: <https://www.arcgis.com/apps/opsdashboard/index.html#/bda7594740fd40299423467b48e9ecf6>.

2. Chugaiev O. A. Foreign Trade Strength of Countries under the COVID-19 Pandemic // Актуальні проблеми міжнародних відносин. 2020. Вип. 143. С.45-56.

3. Data Center / UNCTADStat. URL: http://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx?sCS_ChosenLang=en.

4. World Economic Outlook Databases / International Monetary Fund. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/SPROLLS/world-economic-outlook-databases>.

5. Balance of Payments and International Investment Positions Statistics / International Monetary Fund. URL: <https://data.imf.org/?sk=7A51304B-6426-40C0-83DD-CA473CA1FD52>.

УДК 339.9 + 331.556.4

ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ COVID-19 НА МІЖНАРОДНУ ТРУДОВУ МІГРАЦІЮ

Стаканов Р.Д.

д.е.н., професор кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Пандемія COVID-19 призвела до глобальних проблеми в системі охорони здоров'я, що, в свою чергу, спричинило економічну і соціальну кризу, яка потенційно може мати наслідком найбільший спад у світовій економіці з часів завершення II світової війни. Обмеження подорожей, локдаун та заходи соціального дистанціювання, введені у відповідь на

COVID - 19, завдали величезних негативних наслідків для якості життя значної частини населення світу. За оцінками Світового банку [1], внаслідок економічної кризи 88–115 мільйонів людей потрапляють у ситуацію глибокої бідності. Також наявність роботи не забезпечує від втрат доходів під час кризи. За даними Міжнародної організації праці [2], глобальні втрати доходів робітників зменшились на 10,7% протягом перших трьох кварталів 2020 р. порівняно з аналогічним періодом 2019 р. Орієнтовні втрати доходів склали 3,5 трлн дол. США або 5,5% від світового ВВП.

Криза спричинена COVID-19 мала безпрецедентні наслідки для міграційних потоків. До пандемії постійні міграційні потоки до ОЕСР становили 5,3 млн. осіб в 2019 році, аналогічні показники в 2017 і 2018 рр. склали 5 млн. мігрантів. Після початку пандемії майже всі країни ОЕСР обмежили в'їзд для іноземців, видача нових віз та дозволів на проживання у країнах ОЕСР в першій половині 2020 року скоротилась на 46% порівняно з аналогічним періодом 2019 року, що стало найбільшим падінням за всю історію. У другому кварталі 2020 падіння становило 72%, а загалом, очікується, що 2020 рік буде історичним мінімумом для міжнародної міграції в регіоні ОЕСР [3]. Мігранти, особливо, що займають низькооплачувані робочі місця, можуть як більше постраждати від економічних наслідків пандемії, так і є більш вразливими до поширення COVID-19 у країнах, де поширюється пандемія. Станом на 4 вересня 2020 р., емігранти з 20 країн із найбільшою кількістю випадків захворювання на COVID-19 становили майже 32% від загальної кількості міжнародних мігрантів, і вони направили 37% усіх грошових переказів у країни свого походження в 2019 р. [4]. Нафтовидобувні країни, що входять до Ради співпраці країн Перської затоки (GCC), є важливим напрямком еміграції з Південної Азії та Східної Африки. Оскільки багато трудових мігрантів з країнах GCC повернулися до країн свого походження або ж більше не можуть їздити на роботу через локдаун, це різко зменшує їхні доходи і, як наслідок, можливість надсилати грошові перекази своїм сім'ям в країни походження. Таким чином, світова економічна криза, а також падіння цін на нафту в країнах GCC очікувано призведе до скорочення потоків грошових переказів до Африки на південь від Сахари та Південної Азії у 2020 році на 23% та 22% відповідно [5].

Прогнозується, що потоки грошових переказів у 2020 році до країн з низьким та середнім рівнем доходу впадуть на 19,7 відсотка до 445 млрд. дол., що зумовлено економічною кризою, спричиненою пандемією COVID-19, яка для робітників-мігрантів означала падіння заробітної плати та зайнятості. Світовий банк прогнозує зниження потоку грошових переказів у всіх регіонах: Європі та Центральній Азії (-27,5%); Африка на південь від Сахари (-23,1%), Південна Азія (-22,1%), Близький Схід і Північна Африка (-19,6%), Латинська Америка і Карибський басейн (-19,3%), Східна Азія і Тихий океан (-13 %) [6].

МОП підрахувала, що до 25 мільйонів людей можуть стати безробітними у всьому світі через вплив COVID-19, при цьому оцінки

коливались від 5,3 млн. втрат робочих місць за «низьким сценарієм» та 24,7 млн. – за «високим сценарієм» [7]. Вплив кризи, як у випадку з рецесією 2008 р., може відрізнятись залежно від країни. Під час піку COVID-19 в м. Ухань майже 5 мільйонів людей у Китаї втратили роботу в січні та лютому 2020 року [4]. Опитування Інституту Ангуса Ріда показало, що 44% канадських домогосподарств зазнали певного виду втрати роботи [8]. Близько 900 тис. робітників втратили роботу в Іспанії, оскільки в середині березня 2020 року вона була заблокована [9]. У березні 2020 року понад 10 мільйонів американців втратили роботу і подали заявку на отримання державної допомоги [10]. Федеральний резервний банк Сент-Луїса підрахував, що спалах коронавірусу може коштувати 47 мільйонів робочих місць у США, а рівень безробіття може досягти 32 відсотків [11].

Оскільки мігранти втрачають роботу і стикаються з більшими ризиками зараження, зважаючи на їхні умови праці та проживання в країнах призначення, багато працівників повертаються до країн походження, часто за сприяння двосторонніх переговорів між країнами, що дозволяло тимчасово відкрити кордони для повернення мігрантів. Наприклад, в найбільшу в світі країну еміграції Індію станом на 3 вересня 2020 року офіційно було репатрійовано понад 1,3 мільйона мігрантів [12]. В Єгипті показники зворотної міграції сягають 1 мільйона осіб. За даними Філіппінського закордонного бюро праці, станом на початок жовтня 2020 р. до Філіппін було репатрійовано понад 230 тис. філіппінських робітників, що становило близько десятої частини усіх працівників закордоном та майже 50% від тих, хто втратив роботу. Близько 120 тис. робітників-мігрантів повернулися з Таїланду до Камбоджі, що становить понад 10% усіх камбоджійських робітників у цій країні [1]. Сплеск зворотної міграції, ймовірно, стане обтяжливим для громад, куди мігранти повертаються, як в силу додаткових витрат на охорону здоров'я, забезпечення реемігрантів робочими місцями та необхідністю впровадження стратегії їх реінтеграції в середньостроковій перспективі.

Унікальний шок для глобальної економіки спричинений COVID-19, і, що не менш важливо, реакція урядів, яка набула форму повного нокдауну ряду економік в приймаючих країнах, надзвичайно обмежена підтримка десятків мільйонів робітників-мігрантів, в тому випадку, якщо вони не відносяться до співробітників, присутність яких є критично необхідною на робочому місці («key workers») показали, наскільки недосконалою на сьогодні є імміграційна та постімміграційна політика країн імміграції. Вкотре було продемонстровано недоліки регіональної міграційної політики (зокрема і в ЄС), а також фактично повну відсутність дієвого механізму глобального регулювання міжнародної трудової міграції.

Список використаних джерел:

1. Phase II COVID-19 Crisis through a Migration Lens // World bank group. URL: <https://www.knomad.org/sites/default/files/2020-10/Migration%20%26%20Development%20Brief%2033%20-%20October%202020.pdf> (дата звернення: 10.11.2020 р.)

2. ILO Monitor: COVID-19 and the World of Work, Sixth Edition // International Labour Organization. Briefing note, ILO, Geneva, 2020. URL: https://www.ilo.org/global/topics/coronavirus/impacts-and-responses/WCMS_755910/lang--en/index.htm (дата звернення: 10.11.2020 р.)
3. International Migration Outlook 2020 // OECD. URL: <https://doi.org/10.1787/ec98f531-en> (дата звернення: 31.10.2020 р.)
4. Cheng, E. Roughly 5 million people in China lost their jobs in the first 2 months of 2020 // CNBC. <https://www.cnbc.com/2020/03/16/china-economy-millions-lose-their-jobs-as-unemployment-spikes.html> (дата звернення: 31.10.2020 р.)
5. COVID-19 Crisis Through a Migration Lens // World Bank Group. URL: <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/33634> (дата звернення: 9.11.2020 р.)
6. Migration and Development Brief 32: COVID-19 Crisis Through a Migration Lens, April 2020. World Bank, Washington, DC.
7. COVID-19: Protecting workers in the workplace // International Labour Organization, Press Release. URL: https://www.ilo.org/global/about-the-ilo/newsroom/news/WCMS_738742/lang—en/index.html (дата звернення: 31.10.2020 р.)
8. Macleans. COVID-19: Canada layoff tracker. URL: <https://www.macleans.ca/economy/covid-19-canada-layoff-tracker/> (дата звернення: 31.10.2020 р.)
9. Keeley G. Spain sees historic rise in unemployment as nearly 900,000 lose jobs since coronavirus lockdown // The Independent. URL: <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/spain-coronavirus-lockdown-unemployment-job-loss-update-a9442146.html> (дата звернення: 31.10.2020 р.)
10. Weissmann J. 6.6 Million Americans filed for unemployment last week. URL: <https://slate.com/business/2020/04/unemployment-jobs-numbers-economy-coronavirus.html> (дата звернення: 31.10.2020 р.)
11. Davidson P. Unemployment could top 32% as 47M workers are laid off amid coronavirus: St. Louis Fed // USA Today. URL: <https://www.usatoday.com/story/money/2020/03/30/coronavirus-unemployment-could-top-32-47-million-lose-jobs-fed-says/5091156002/> (дата звернення: 31.10.2020 р.)
12. Migration data relevant for the COVID-19 pandemic / Migration data portal. URL: <https://migrationdataportal.org/themen/relevante-migrationsdaten-fuer-die-covid-19-pandemie-0> (дата звернення: 9.11.2020 р.)